

JUDr. JAN KNĚŽINEK, Ph.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 25. března 2019
Č.j. MSP-26/2018-OVTP-OV/59
Počet listů: 3

Vážený pane Šejnoste,

obdržel jsem Váš dopis, ve kterém reagujete na stanovisko, kterým mám odmítnout jakoukoli kritiku mnou řízeného úřadu, jakož i systémové a personální změny, které by prospěly Vězeňské službě ČR.

Ve svém dopisu se vyjadřujete k fungování Vězeňské služby ČR jako celku, kdy zmiňujete, že odsouzení zažívají při nástupu k výkonu trestu odnětí svobody šok, když se podle Vás oproti veřejně prezentovanému vězeňství ocitají ve věznicích připomínajících koncentrační tábory minulých režimů. Rovněž poukazujete na přeplněnost věznic, nevyhovující technické, bezpečnostní a protipožární opatření, nedostatečnou lékařskou péči, aroganci managementu Vězeňské služby ČR, soustavné snižování lidské důstojnosti, nevyhovující stravu, diskriminaci osob se zdravotním postižením, snadný přístup k omamným a psychotropním látkám, násilí, v neposlední řadě i na chaotické umístování odsouzených.

Vyjádřil jste se i k činnosti Probační a mediační služby ČR, která má odmítnout žádosti o spolupráci odsouzených při řízení o podmíněném propuštění dle ust. § 88 an. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, pro přetíženost, ačkoli tato agenda představuje těžiště úkolů Probační a mediační služby ČR.

Pro svou přetíženost je podle Vašeho sdělení v obdobné situaci i odbor odškodňování mnou řízeného úřadu, který je zahlcen žádostmi o náhradu škody za nezákonná obvinění či odsouzení, v důsledku čehož není schopen žádosti vyřizovat v zákonné lhůtě v souladu s ustanoveními zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

V neposlední řadě podle Vašeho názoru chybí jakýkoli výkon státního dohledu nad činností soudních exekutorů, stejně tak nefunguje státní dohled nad vězeňstvím ze strany oddělení stížností mnou řízeného úřadu.

K Vašemu sdělení ohledně odmítnutí žádostí odsouzených o spolupráci s Probační a mediační službou ČR ve věci řízení o podmíněném propuštění uvádím, že možnost zahájení spolupráce na žádost odsouzeného posuzuje vždy místně příslušné středisko, tzn. středisko

Probační a mediační služby ČR příslušně dislokaci věznic, ve které se odsouzený nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Pracovníci tohoto místně příslušného střediska vždy možnost spolupráce vyhodnotí individuálně, přičemž zohledňují informace poskytnuté odsouzeným žadajícím o spolupráci, jakož i další informace o odsouzeném poskytnuté věznicí (např. plnění programu zacházení, kázeňská řízení, odměny, trestní řízení, spolupráce s pracovníky věznic, aktivní příprava na podmíněné propuštění), zohledněna je rovněž vlastní aktivita odsouzeného k následkům trestné činnosti, jeho postoj k trestné činnosti atd. Jedním z kritérií započítání spolupráce je též dodržení dostatečného časového prostoru pro realizaci spolupráce, který činí minimálně 4 měsíce před termínem podání žádosti o podmíněné propuštění. O kritériích jsou odsouzení informováni během besed s pracovníky Probační a mediační služby ČR, které jsou ve věznicích pravidelně pořádány.

Na závěr je potřeba říci, že je spolupráce s odsouzeným na jeho žádosti o podmíněné propuštění ze strany Probační a mediační služby ČR fakultativní činností, nevyplývá ze zákona jako povinnost Probační a mediační služby ČR. Obligatorně konají střediska na základě pověření orgánů činných v trestním řízení. To ovšem neznamená, že by Probační a mediační služba ČR systematicky odmítala žádosti odsouzených o spolupráci ve věci jejich podmíněných propuštění. V posledních 2 letech proběhla spolupráce v 1447 případech, v množství věznic rovněž běží projekt Křehká šance II (Komise pro podmíněné propuštění), jehož cílem je zlepšit přípravu odsouzených (žadatelů) na jejich podmíněné propuštění, vytvoření komplexního posouzení případů pro účely rozhodnutí soudu a užší provázání penitenciární a postpenitenciární péče v zájmu zajištění co nejbezpečnějšího přechodu odsouzeného z věznic na svobodu.

Co se týká odboru odškodňování mnou řízeného úřadu a jeho přetíženosti, je pravdou, že některé žádosti se z objektivních skutečností (např. nedostupnost spisového materiálu v dosud neukončených řízeních) nepodaří vyřídit v parční lhůtě 6 měsíců uvedené v ust. § 15 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo spravedlnosti ČR v uplynulém roce podniklo kroky vedoucí k personálnímu posílení odboru odškodňování, neboť nápad žádostí byl v řádech tisíců ročně, nelze však souhlasit s Vaším názorem, že odbor není schopen uplatňované žádosti vyřídit. Překročení parční lhůty nemá za následek porušení výše uvedeného zákona. Jediným dopadem je právo žadatele domáhat se svého nároku podáním žaloby u soudu, a to v souladu s ust. § 15 odst. 2 výše uvedeného zákona.

K absenci dohledu nad exekutory uvádím, že dohledovou činnost nad exekutory a jejich činností provádí, v souladu s ust. § 7 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, oddělení exekutorů, notářů a advokátů odboru dohledu a kárné agendy mnou řízeného úřadu, které mj. provádí kontrolu exekutorských úřadů, vyřizuje podněty a stížnosti na činnost soudních exekutorů či zajišťuje agendu kárných řízení proti soudním exekutorům. S Vaším názorem se s ohledem na činnost výše zmíněného oddělení nemohu ztotožnit.

K oddělení stížností uvádím, že toto oddělení provádí kontrolu dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů upravujících povinnosti příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby při zacházení s obviněnými a odsouzenými a s chovanci ve výkonu zabezpečovací detence a při rozhodování o umístění odsouzeného do některého z oddělení věznic s ostrahou v souladu se zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Oddělení stížností a kontrol také provádí dohled

nad činností Probační a mediační služby ČR dle zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění pozdějších předpisů. Dále vyřizuje žádosti, stížnosti a další podání směřující proti těmto službám. Jen ve Vašem případě byla šetřena řada podání učiněná Vámi či Vašimi právními zástupci týkající se vznesených stížností vůči Vězeňské službě ČR (prověřeno jich bylo na čtyři desítky), kázeňských řízení, přeřazení v rámci prostupných skupin vnitřní diferenciací atd. Pracovníci oddělení stížností a kontrol s Vámi rovněž provedli osobní pohovor ve Vazební věznici Praha-Pankrác, a to za účelem konkretizace Vámi nadnesených připomínek k činnosti Vězeňské služby ČR, který se týkal zejména poskytování zdravotní péče (přiznání, resp. nepřiznání některých zdravotních úlev Vaší osobě).

Vaše stížnosti byly rovněž šetřeny oddělením pro koordinace, analýzu a trestní politiku, resp. současným oddělením administrace podřízených organizací Ministerstva spravedlnosti ČR, a to ve věci poskytování zdravotní péče.

Ohledně samotného výkonu trestu odnětí svobody pak sdělují, že o vině a trestu rozhodují výlučně soudy, které rovněž rozhodnou, do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen, zda do věznice s ostrahou, či do věznice se zvýšenou ostrahou. Další umístování odsouzených provádí dle ust. § 9 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, Generální ředitelství Vězeňské služby ČR ve spolupráci s ředitelem věznice, ve které odsouzený nastoupil k výkonu trestu.

Odsouzený je po nástupu do výkonu trestu ubytován v přijímacím oddělení, během doby tohoto pobytu se, pokud je umístěn do věznice s ostrahou, podrobí rovněž vstupnímu vyhodnocení vnějších a vnitřních rizik ke stanovení stupně zabezpečení. Na základě tohoto vyhodnocení jej, v souladu s § 6 až § 7 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, Generální ředitelství Vězeňské služby ČR umístí do konkrétní věznice se stanoveným stupněm zabezpečení věznice s ostrahou. Zohledňována je při rozhodování o umístění do konkrétní věznice řada skutečností, mimo jiné i naplněnost věznic. Nelze souhlasit s Vaším závěrem, že umístování odsouzených je nesystémové a nezohledňuje Vámi uváděné skutečnosti (výměra, zdravotní stav odsouzeného atd.).

Prostředí věznic jste ve svém dopisu přirovnal k prostředí koncentračních táborů minulých režimů s dovětkem, že odsouzení při nástupu do výkonu trestu odnětí svobody zažívají šok, když předpokládají určitou úroveň prostředí věznic prezentovanou v médiích, která je v rozporu s realitou, a podmínky ve většině věznic jsou podle Vás katastrofální.

K tomuto uvádím, že nad dodržováním právních předpisů ve věznicích, vazebních věznicích a ústavech pro výkon zabezpečovací detence vykonávají dozor pověřeni státní zástupci krajských státních zastupitelství, v jejichž obvodu se odnětí svobody vykonává. Dozorovi státní zástupci provádějí ve výše uvedených organizačních jednotkách Vězeňské služby ČR pravidelné kontroly a v případě zjištěných nedostatků vydají příkaz k zachování předpisů, přičemž Vězeňská služba ČR je povinna příkaz bez odkladu provést. Kontroly v organizačních jednotkách provádí rovněž Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR jsou kontroly prováděny dle ust. § 4a a § 4b zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážích České republiky, ve znění pozdějších předpisů, když je rovněž kontrolováno i dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů upravujících povinnosti příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby při zacházení s obviněnými a odsouzenými a s chovanci ve výkonu zabezpečovací detence a při rozhodování o umístění

odsouzeného do některého z oddělení věznice s ostrahou. V závěru bych rád uvedl, že přirovnání věznic ke koncentračním táborem je přinejmenším nevhodné, a také znevažuje práci Vězeňské služby ČR i jejích kontrolních orgánů.

Dále uvádíte nevyhovující stavební, bezpečnostní, technické i protipožární opatření, přičemž tuto oblast a její problémové faktory blíže nespecifikujete. Byl jsem ubezpečen ze strany Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, že se veškeré stavební akce řídí právními předpisy a těmto právním předpisům i odpovídají.

Nekonkrétnost Vašeho dopisu se týká rovněž tvrzení o aroganci managementu Vězeňské služby ČR, když neuvádíte konkrétní zaměstnance, ani konkrétní případy projevů arogance. Nekonkrétní jste také v tvrzené diskriminaci osob se zdravotním postižením. Tímto zůstává Vaše tvrzení pouhým subjektivním výrokem, ke kterému se nebudu vyjadřovat.

Rovněž své tvrzení o snižování lidské důstojnosti blíže nespecifikujete, ovšem z obsahu Vašich dříve podaných stížností vyplývá, že jste si stěžoval na snižování lidské důstojnosti vězňenských osob v rámci osobních prohlídek.

Osobní prohlídky a důkladné osobní prohlídky jsou prováděny v souladu s právními předpisy. Dle ust. § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, je odsouzený povinen se podrobit osobní a další prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe odsouzený měl věc, kterou by narušoval účel výkonu trestu. Osobní prohlídky jsou prováděny např. při přijetí odsouzeného do věznice, před započítáním a po skončení návštěvy, po návratu odsouzeného z přerušení výkonu trestu, zaměstnání, před započítáním a po skončení eskorty. Osobní prohlídky jsou prováděny vždy tak, aby byla lidská důstojnost zachována a aby do práv vězněné osoby bylo zasaženo v míře nezbytné k dosažení sledovaného účelu, tedy zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti ve věznici.

K Vámi namítané nedostatečné zdravotní péči sděluji, že konkrétně Vaším zdravotním stavem se opakovaně zabývaly organizační jednotky Vězeňské služby ČR (zejména Vazební věznice Praha- Pankrác), jakož i odbor zdravotnické služby Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, v neposlední řadě i příslušný útvar Ministerstva spravedlnosti ČR. Nebylo zjištěno zásadní pochybení při poskytování zdravotní péče Vaší osobě, jakož nebyla zjištěna diskriminace Vaší osoby při jejím poskytování. Poskytování zdravotní péče ve vězeňství odpovídá svou kvalitou obecně kladeným požadavkům, nadto jsou vězněné osoby ošetřovány ve výrazně kratších čekacích lhůtách, než je tomu v civilním životě.

Co se týká nevyhovující stravy, kterou namítáte, poskytování pravidelné stravy odsouzeným je upraveno v ust. § 16 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. Strava se podává ve složení, množství a nutričních hodnotách potravin, které určují stravní normy stanovené nařizením generálního ředitele Vězeňské služby ČR. Vydávaná strava odpovídá požadavku zachování zdraví odsouzeného, přičemž zohledňuje jeho zdravotní stav nebo také obtížnost jím vykonávané práce, pokud je pracovní zařazen. Jídelníček pak posuzuje hygienik, schvaluje jej lékař a také ředitel konkrétní organizační jednotky Vězeňské služby ČR. Dohled nad technologickými postupy přípravy léčebné výživy, podávaným množstvím a kvalitou vykonává nutriční terapeut. Konkrétní skutečnosti k vydávané stravě, tzn. z jakého důvodu je podle Vás strava nevyhovující, neuvádíte.

Ve svém dopisu zmiňujete rovněž snadný přístup k omamným a psychotropním látkám ve věznicích, soustavné násilí a vydírání vězňených osob i zaměstnanců Vězeňské služby ČR.

Ve všech věznicích probíhá pravidelné sledování vězňených osob s cílem zjistit případnou přítomnost omamných a psychotropních látek a alkoholu v těle. Za tímto účelem probíhá náhodné testování vězňených osob, na základě podezření probíhá rovněž cílené testování vězňených osob. V případě, že je přítomnost výše zmíněných látek v těle prokázána, jsou dále zahájeny kroky ze strany oddělení prevence a stížností dané věznice, které provádí šetření týkající se zneužití omamných a psychotropních látek či alkoholu vězňenou osobou, jsou zahájeny úkony trestního řízení ve věci maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, zahájeno je rovněž prověřování ve věci přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy.

Při zjištění násilí mezi vězňenými osobami je situace bezodkladně řešena zaměstnanci Vězeňské služby ČR a dochází k přijetí opatření k předejití dalšímu nežádoucímu jednání. Situace je dále prověřována oddělením prevence a stížností dané organizační jednotky a na základě zjištěných skutečností je posléze vyvozena případná kázeňská odpovědnost jednajících osob a jsou přijata další nezbytná opatření např. formou zamezení styku vězňených osob.

K výše uvedeným podezřením na násilí mezi vězňenými osobami, přítomnost omamných, psychotropních látek či alkoholu v těle, jakož i k namítané vydíratelnosti vězňených osob ale i zaměstnanců Vězeňské služby ČR je zapotřebí říci, že pokud takovým podezřením disponujete, máte učinit o dané skutečnosti oznámení, a to směrem k oddělení prevence a stížností (v případě, že se jedná o vězňenou osobu), či Generální inspekci bezpečnostních sborů (v případě, že se jedná o zaměstnance Vězeňské služby ČR). Oznámení o podezření je dle ust. § 28 odst. 2 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, dokonce Vaší povinností.

Podmínkami výkonu trestu odnětí svobody Vaši osoby se zabývali a nadále zabývají zaměstnanci Vězeňské služby ČR i zaměstnanci Ministerstva spravedlnosti ČR při opakovaném prověřování a šetření několika desítek stížností podaných Vaši osobou i osobami Vašich právních zástupců. Stejně tak byly a jsou Vaše žaloby předmětem řízení u soudů České republiky. Mnou řízený úřad se nebrání oprávněné kritice a je naší snahou zlepšit podmínky výkonu vazby, trestu odnětí svobody i detence v prostředí českého vězeňství, v tomto případě však ve světle výsledků šetření veškerých podnětů a stížností musím konstatovat, že Vaše závěry a námitky jsou čistě subjektivního rázu.

S pozdravem

Vážený pan
František Šejnost, nar. 3. 5. 1959
Vazební věznice Praha- Pankrác
P. O. Box 5
140 57 Praha 4